

کتاب آوّل

(به روش عمو خیاط)

((فارسی اوّل دبستان))

جمعیت دفاع از کودکان کار و خیابان

دی ۱۳۹۴

بلوچستان

این روش آموزشی بر پایه توانایی های باز شناخته شده زبان پارس استوار شده است. مدت زمان آموزش هنر خواندن و نوشتن برای افراد بیش از ده سال با هوشی متوسط حد اکثر ۳۰ جلسه (پانزده روز) و برای کودکان بیش از شش سال ۶۰ جلسه می باشد. تنها مریبانی می توانند در مدت یاد شده آموزش دهند که روش آموزش را

آموخته باشند. ع - ص - خیاط

در زبان فارسی ۳۴۰ هزار واژه وجود دارد که با ۳۲ نشانه نوشته می شود. از این ۳۲ نشانه ۲۳ نشانه با دیگر نشانه ها هم آوا (صدا) نیستند.

این ۲۳ نشانه را گروه نخست می نامیم و در آغاز آموزش هنر خواندن و نوشتن تنها همین ۲۳ نشانه را آموزش می دهیم:

آ - ب - پ - ت - ج - چ - خ - د - ر - ز - ژ - س - ش
غ - ف - ک - گ - ل - م - ن - و - ه - ی

هیچ یک از ۳۲ نشانه به خودی خود آوایی (صدایی) ندارند که بتوان آن را به گوش دیگران رساند. چرا که آوا نتیجه خارج شدن نفس از مجرای تنفسی است. انسان از حنجره، کام، بینی، زبان، دندان، لب بعنوان ابزار تغییر آوا استفاده کرده و با کمک یک یا چند آوا مفهوم ویژه ای را به گوش دیگری می رساند.

هنگام خوانش نشانه های زبان فارسی می گوئیم: ا، ب، پ، ت، ج، چ، خ، د، ر، ز، ژ،

س، ش، غ، ف، ک، گ، ل، م، ن، و، ه، ی.

پس تمام نشانه های زبان پارسی با صدای (ا) ادا می شوند و احتیاجی نیست هنگام نوشتن نشانه ها برای آوای هر نشانه از ([ ]) که به آن کسره می گویند استفاده کرد. در زبان پارسی شش آوا (صدا) وجود دارد که عبارتند از:

ا - آ - او - ای - اُ

که بدون کمک گرفتن از ابزار های تغییر آوا (حنجره، کام، بینی، زبان، دندان، لب) در زبان پارسی وجود دارند. در نوشتار زبان پارسی دو نشانه وجود دارد که در نشانه ها به آنها (وِ ، یِ) گفته می شود ولی در جایی که آوا هستند (او ، ای) خوانده می شود. برای جدا سازی این دو نشانه هنگام نشانه (کسره) به کار رفته است. مانند:

پی - نی - شیخ - تایر - جیران - پیدا - شیپور - غیرت...

هنگامی که در خوانش (او) (اُ) خوانده می شود، نشانه پیش از او با - نشان داده شده است. مانند: تُو (دوم شخص مفرد)

- تابَلُو - تُوَبه ... پیروز و سلامت باشید

جدول آواها

ا: آ - ا - ای - او - اُ

ب: با - بَ - بی - بو - بُ

پ: پا - پَ - پی - پو - پُ

ت: تا - تَ - تی - تو - تُ

ج: جا - جَ - جی - جو - جُ

چ: چا - چَ - چی - چو - چُ

ا: آ - آ - ای - او - اُ

خ: خا - خَ - خی - خو - خُ

د: دا - دَ - دی - دو - دُ

ر: را - رَ - ری - رو - رُ

ز: زا - زَ - زی - زو - زُ

ژ: ژا - ژَ - ژی - ژو - ژُ

س: سا - سَ - سی - سو - سُ

ا: آ - ا - ای - او - اُ

ش: شا - شَ - شی - شو - شُ

غ: غا - غَ - غی - غو - غُ

ف: فا - فَ - فی - فو - فُ

ک: کا - کَ - کی - کو - کُ

گ: گا - گَ - گی - گو - گُ

ل: لا - لَ - لی - لو - لُ

ا : آ - اَ - ای - او - اُ

م : ما - مَ - می - مو - مُ

ن : نا - نَ - نی - نو - نُ

و : وا - وَ - وی - وو - وَ

ه : ها - هَ - هی - هو - هُ

ی : یا - یَ - یی - یو - یُ

خوانش

ما - س - مو - م - ف - ن - تو -

تی - س - می - ی - تا - پو - ج -

م - چ - تی - جا - ن - س - ف -

سا - م - نو - ت - نا - سی - فا -

ژا - لا - ل - ب - و - ا - ت - آ -

او - کی - ها - ه - ن - گ - کو -

کَ - م - ما - مو - غ - نی - ا - ی -

فا - کُ - نا - آ - گِ - گو - ن -

غی - یا - یِ - گُ - س - غا -

ف - غُ - غو - شا - رَ - ز - س -

شی - ی - نو - فُ - او - اُ - ش -

سو - ا - ای - فَ - فی - فو - غ -

ش - بو - کا - د - را - شو - بی -

دا- زُ- رُ- جو- ت- تا- ت- ت-

دی- ر- آ- د- ج- ری- پ-

چ- چی- جا- زا- ز- زی- جی-

زو- ش- ب- ک- تی- چا-

دو- خا- خ- خی- خو- خ- پ-

آ- ج- ک- ای- پا- د- خ.

یک بخشی

(خوانش)

آب - آس - آخ - آش -

آج - آن - آر - آز - آل -

آز - با - بار - باد - باز -

باش - بام - باج - بال - پا -

تا - تاب - تاک - تار - ای -

این - بو - بود - بُز - بَس -

تور - توپ - تُند - توت - پُر

- پُرز - آسم - آرد - آسب

- ابر - آست - آخم - آرج -

آرگ - اسم - ایست - ایل -

برگ - بَند - بیم - بَنگ - بیل

- بیست - بَرَف - بوف - بوم

- بکر - بَبر - باخت - بانک
- پول - پُست - پست - پاک
- پرت - پَنج - پارک - پند -
- پُف - پُل - پوست - پوک -
- پهن - پیر - پیش - تیر -
- تک - تست - تاج - تاس -
- تانک - تَب - ترس - تُرش -

تَرک - تُرک - تیپ - تیم -

جیم - جیف - تیغ - جام - جَم

- جان - جُز - جَشَن - جیک -

چاپ - چوب - چاشت - چپ -

چتر - چرب - چرم - چرخ -

چرت - چرک - چسب -

چشم - چفت - چک - چین -

چه - چیز - چی - خار - خوگ
- خان - خَر - خاک - خام -
خاش - خون - خیک - خوب -
خَرَج - خُشک - خُل - خَم -
خرس - خیس - داد - داس -
دیر - دار - داغ - دَر - دُر -
دَسْت - دَرْد - دَرَز - دَرَس -

دل - دُزْد - دَشْت - دَف -

دَم - دُم - دور - دوست - را

- راست - رام - راز - روز -

ریز - رَسْم - رَب - رَب - رَج

- رُخ - رَخْت - رَخْش - رَد -

رُز - رَزْم - رَفْت - رَگ - رَم -

رُم - رَنگ - رود - ریش -

زار - زور - زَرَد - زبر - زشت

- زیر - زَن - زَنگ - زود -

زور - زَرَد - زیپ - سوسک -

سیم - سَر - سام - سن - سَگ -

سَد - سَم - سیر - ساز -

سال - سار - ساک - سی -

سیب - سَبز - سَرَد - سه -

سِيم - سَم - سُس - سُرْخ -

سَنَگ - سَوَد - سَوَت - سَيِب -

سِير - شَب - شِير - شَاخ - شَام

- شُكْر - شَال - شَاه - شَر -

شَرَم - شَش - شَك - شُوخ -

شَوْر - غُر - شَهْر - شِير - غَار

- غَاز - غَش - غَم - فَاَل - فِيل

- فارس - فوت - فرّش -

فَک - فکر - فَن - کار - کور

- کاج - کاش - کاشت - کام -

کال - کاه - کیش - کُت - کَج

- گر - گرم - کش - گف -

گَفش - گک - گم - گُنَج -

گُنَد - کی - کوچ - کوه - کیف

– گُل – گُرگ – گاز – گیر –

گام – گچ – گرد – گرم – گرز

– گز – گُفت – گُم – گور –

گوش – گول – گوشت – لات –

لال – لار – لَج – لامپ – لَب –

لاک – لُر – لَک – لَمس – لوس –

لیتر – لوت – ماه – مَرَد – مُزد

- مار - مال - ماست - میش -

متر - مَرز - مُرغ - مس - مَغز

- مو - موش - میز - نام - نان

- نَم - ناف - نَخ - نَرَم - ناب

- نور - نیش - نیک - تَرک -

هَسْت - هَم - هَر - هَشْت -

هَفْت - هند - هوش - یَخ -

در نوشتار زبان پارسی دو نشانه وجود دارد که در نشانه‌ها به آنها (و، ی) گفته می‌شود ولی در جایی که آوا هستند (او، ای) خوانده می‌شود. برای جدا سازی این دو نشانه هنگام نشانه (کسره) به کار رفته است. مانند:

پی - نی - شیخ - تایر - جیران - پیدا - شیپور - غیرت...

ی - تی - و - ای - ژی - کی

نی - ری - خی - هی - وی - فی -

دی - جی - جو - نی - بی - پی -

زی - سرو - گاو - ناو - چای - پی

نای - غیر - یک - وی - می - وا

وال - وان - یا - یار - یاد - پاس -

پال .

* هنگامی که در خوانش (او)(أ) خوانده می شود، نشانه پیش از او با نشان داده شده است. مانند: تُو (دوم شخص مفرد) - تابلُو - تُوبه ..

جُو - تُو - خُوْد - خُوْرْد -

دُو - فُوْت - گُوْد - مُوْج -

مُوْز - نُو - نُوْک - خُوْش .

دو بخشی

(خوانش)

آبی - آمد - سارا - آباد -

آرام - بازی - بازار - باران -

آوار - آمار - آمال - آچار -

آهار - آبان - باران - دارا -

آدم - آخر - داراب - آبزی -

آبرنگ - آبشار - آبکش -

آتش - آجر - آجیل - آرنج -

آزاد - آلو - آسفالت - آسمان

- آشغال - آواز - آفت -

آشکار - آشوب - آغوش -

آفتاب - آمپول - آهنگ -

آنتن - آهک - اتم - آسد - آبد

– اَبْرُو – اَبْرِي – اَبْزَار – اَسْبَاب

– اَرْدَه – اَبْرُو – اَخْبَار – اَفْرَاد –

اَفْغَان – اَخْتَر – اَكْبَر – اَرَاك –

اَنَار – اَرْتَش – اَرْزَان – اَلْمَاس –

اَلْكُل – اَنْبُر – اَنْبَار – اَهْوَاز –

اَرْزَان – اِمَام – اَجْبَار – اَدْرَاك –

اَهْدَا – اَبْرَاز – اَرْسَال – اَسْفَنْد –

استخر – اسلام – امسال –

امروز – امشب – امکان – انکار

– اردو – اُستاد – اُردک – اُفتاد

– اُمید – اُستان – ایستاد –

ایران – ایراد – انسان – ایمان

– ایلام – ایشان – ایزد – بُلند –

بُخار – بازجو – باربر – باریک –

باری - بارش - بادام - باختَر -

بابا - بابک - بهار - باروت -

برنج - بلوچ - میهن - دیروز -

هرجا - سلام - لبخند - مردان -

زنان - بی باک - بی سیم -

بینا - پول - پاداش - پارو -

پارسی - پارسا - پاساژ -

پاسگاه - پاشنه - پاشا - پاسدار

- پتو - پیچ پیچ - پُختن - پرچم

- پرده - پرتاب - پرواز - پنیر

- پلنگ - پسته - پسر - پشه -

پدر - پلیس - تاجیک - تارزان

- تاریخ - تاریک - تازه -

تاکسی - تاوَل - تراش - تبریز

– تَبْخَال – تَبْرِيك – تَخْتَه –

تَخْفِيف – تُخْمَه – تَرَسُو – تَرَكَ

– تَكْلِيف – تَكَان – تَمَام – تَمِيز

– تَنْبَل – تَنْبِيَه – تَنْوَر – جَامِد –

جَادُو – جَارُو – جَاسُوس – جَالِب

– جَانِبَاز – جَاوِيد – جِبْهَه – جُدَا

– جَدَوَل – جَدِيد – جُفْتَك –

جگر - جلال - جُمَلَه - جَنگَل -

جوجه - جَهَاد - جَهَان - چادر -

چاپلوس - چهار - چاره - چاله

چانه - چراغ - چرا - چشمک

چَمَن - چوپان - چینی - خانم

خارش - خاموش - خاله -

خامه - خانه - خُدا - خَزَر -

خَرَاب - خَسْتَه - خُرْدَاد - خُرْمَا

- خُدَا - خَرِگُوش - خُرُوس -

- خَسِيس - خَلَوَت - خَلِيج -

دالان - داداش - دَارَد - دَاوَر -

- دَادِگَاه - دَاوُود - دِرَاز - دَارُو -

- دَاسْتَان - دَامَاد - دَانَا - دَاْمَن -

- دَانَش - دَادَن - دَانَه - دَاخِل -

دندان - درخت - دختر - دروغ

دریا - دستکش - دستور -

دفتر - دنیا - دیگر - دلار -

دلسوز - دهان - رادار -

راستگو - راکت - راندن - رایج

ردیف - رسید - رسول -

رشید - رکاب - روان - روباه -

روپوش - روده - روزبه - روزه

- روستا - رُوشَن - رَهَا -

زابل - زادگاه - زالو - زانو -

زيبا - زَدَن - زرشک - زرگر -

زُغال - زُکام - زُلال - زَمَان -

زَمَزَم - زَمِين - زَنبور - زَنجیر

- زندان - زودپز - زیرپوش -

زیبا - زرنَگ - ژاپن - ژاله -

ژله - سالم - ساده - ساری -

سازش - ساسان - ساکت -

ساکن - سالاد - سالم - سامان

- سبزی - سبک - سبَد - سیاه

- سپاه - سفید - سه تار - سُخَن

- سَراب - سَرَباز - سَردار -

سَبزِه - سرکه - پوست - سیستان

سرشار - سرکش - سرور - سرگرم -

سُفال - سکتہ - سوار - سَمپاش - سنجد

سَنگین - سوپر - سوختن - سوزن -

شاخہ - شانہ - شادی - شاکر - شاہد -

توت - شانہ - شانزده - شاگرد - شاہرگ

شاید - شتر - شاہین - شپش - شیشہ -

شدید - شراب - شریف - شرشر -

شرف - شرور - شستن - شفا - شفاف -

شیره - شیوا - شوخی - غارت - غرور - غربال -
 غزال - فامیل - فانوس - فرہنگ - فیروز - کادو -
 کارٹن - کاردان - کارگاہ - کارمند - کاسہ - کاشی
 - کافر - کافی - کاکل - کتاب - گرہ - کوکو -
 کریم - کاهو - کُدام - کُجا - کدو - کُپی - کباب
 - کبود - کرج - کُرسی - گرگس - گرم -
 کشتزار - کنار - کُشتی - کشتی - کشور - کفگیر
 - کُلاہ - کلاغ - گنجشک - گوسفند - گونی -
 لشکر - لک لک - لنگر - لَواش - لہ لہ - لیمو -
 مادر - ماشین - ماما - مامان - مانتو - مجید -
 مداد - مُدل - مُدیر - مَرجان - مَرْدُم - مُرداب -

مَسْجِد - مُشْت زَنْ - مَشْكَوْكَ - مَغْس - مَمْنُون -
مِمْوْن - مَوْرِچَه - مَوَكْت - مِيتْرَا - مِيرْزَا - مِیوَه -
مِینَا - نَانَوَا - نَادِر - نَالَه - نَامَه - نَاهِید - نَرْگَس
- نَزْدِیْک - نَرْدَه - نَفَر - نَسْرِیْن - نَفَرَت - نَفْس
- نَگَاه - نَمَک - نَم نَم - نَوَد - نِیْرُو - نِیْمْرُو -
نِیْمْگَت - وَرْزِش - وِیْلَا - هَجْدَه - هُدْهَد - هُلُو -
هَفْدَه - هَفْتَه - هَمْسَر - هَمِیْن - هُمَا - هَمَه - هُنَر
- هَنُوْز - هَوَا - هَوِیْج - یِکَان - یَاسِیْن .

تشدید (ّ)

وقتی دو حرف که صدای شبیه به هم دارند ، کنار هم قرار بگیرند و حرف اولی ساکن باشد (یعنی َ َ َ نداشتنه باشد) و حرف دومی متحرک باشد یعنی (َ َ َ داشته باشد) ، یکی از این حرف ها را حذف می کنیم و به جای آن تشدید می گذاریم . برای مثال :

نَجَّار که در اصل بوده نَج جَار (متحرک به (آ))

أَوَّل که در اصل بوده أَو وَّل (متحرک به (ه))

تَشَكَّر که در اصل بوده تَشَك كُر (متحرک به (ه))

أَرَّه که در اصل بوده أَر رِه (متحرک به (ه))

* چرا کلمه ای مثل زیاد تشدید نمی گیرد ؟ ساختار آوایی کلمه زیاد به این صورت است :
زی + یاد

گفتیم که دو حرف، باید از نظر صدا شبیه به هم باشند .

در کلمه زیاد ، ما دو " ی " داریم که اولی صدای ای (ایران) و دومی صدای ی (یک) می دهد .

اما در کلمه ای مانند صیِّاد : صی + یاد

هر دو " ی " ، صدای ی (یک) می دهند .

* چرا کلمه ای مانند پاییز تشدید نمی گیرد ؟

گفتیم که در قانون تشدید ، حرف اول همیشه باید ساکن و حرف دوم متحرک باشد . در کلمه پاییز ، هر دو " ی " متحرک هستند : پ + ا + ای + ای + ز
** توضیح : تشدید ، مخصوص کلمات عربی است . در زبان فارسی ، قانونی به نام تشدید وجود ندارد . درست است که کلماتی وجود دارند که مشدد خوانده می شوند مانند بچه ، دوم ، سوم و .... ؛ اما این کلمات ذاتا دارای تشدید نیستند . یعنی قانون حرف ساکن و حرف متحرک درباره آنها وجود ندارد و در اصل حرفی حذف نشده است . بلکه تنها به علت سهولت تلفظ ، این کلمات مشدد خوانده می شوند . گاهی ممکن است در متون ، این کلمات را دارای تشدید ببینیم . در این باره نظرات مختلفی وجود دارد ، اما بهتر است بر روی کلمات فارسی تشدید نگذاریم و در این مورد به دانش آموزان سخت نگیریم .

خوانش و نوشتار

آب - میز - تاب - باد - چتر - پُل - سه - گُرگ
- شیر - سیب - چیز - یاد - دشت - برگ -
- دَر - داد - دَسْت - سام - توت - دوست -
سوت - توپ - دَرس - سَرَد - نان - زود -
شَب - آش - گوش - گُل - تُند - سیر - سَگ
- رَنگ - چشم - کیف - خوب - پَنج - ماه -
- کوه - چه - ریخت - تَخْت - راه - شام - ریز -
- گَرم - نور - نَرم - اَسْت - تَرس - شاه - دور -
فَجْر - جَشن - جِیغ - جُغْد - تیغ - چای - سَرَو
- گاو - یاس - روی - بابا - مادر - آمین -

مَسْجِد - كلاس - كتاب - آبی - مُدیر - امام -
پَرچَم - مداد - نیمگت - اُردَك - گوسفند -
بازار - خَرگوش - پَلنگ - شُتر - بَرخی - پَرده
- سنجِد - سَبزه - سگّه - سرکه - باران - دَریا
- اَنار - بادام - آمَد - آدَم - دارَد - سَبَد - بهناز
- هَلو - اَنگور - آلو - اَبرو - سارا - نَم نَم -
آبان - دَندان - بیدار - ایستاد - ایران - اَمیر -
سَرَباز - زیبا - سَرَسبز - ساده - دانه - انسان
- تازه - استخر - نَرده - خانه - تراش - شانِه
- بینا - سایه - جوجه - لانه - بُلْبُل - داستان -
زیاد - اُمید - دُرُست - گَندو - کودَك - لَک

لَک - کِنار - شادی - وِرزش - دانش - داوَر -
کَریم - اَکبَر - پَرواز - پِیدا - تَنور - جَنگَل -
گَوزن - گُرگان - گَرَدش - دَفتر - میهَن - مَلخ
- درخت - شاخه - خُروس - خُدا - بَهار -
لَبخند - سَلام - این جا - مَردان - زَنان - برنج
- نارنج - گُنجشک - بازی - پَدَر - فَریاد - بَه
- مَهتاب - آهو - دیروز - چوپان - چشمه -
چادِر - دُگان - نَجّار - دَهان - ژاله - شاداب -
بیژن - هَرجا - مُزده - ژاکت - ساکت - راست
گو - جَواب - پارچه - گُل دار - نشان - می
گُفت - سِپس - بَنّا - میوه - ناہار - بالا - بسیار

– سفید – مَکّه – خِیَلی – ماهی – دُرُشت –
– شکار – جوراب – هَرگَز – مائند – نَهَنگ –
– کوسه – خانم – هَشت پا – هَسْتند – آخِر –
پُرسید – کُدام – بُلند – اَمّا – زَمان – بَچّه – اَوَّل –
– وارد – نگاه – مِسواک – سالم – بیش تر –
– داخل – هنگام – اَلله – رَهبر – مَرْدُم – فَرار –
بَهَمَن – کَلاغ – لاک پُشت – آبگیر – مَجبور –
غَمگین – مَدرسه – بادکُنک – رودخانه – جانماز
– پَنجره – کَفّاشی – سَمَنو – بادبادک – بَرادر –
– آسمان – بیداری – ایرانی – دَبستان – رَزَمند –
– شَنوا – شانه ای – دانه ای – دَوَند – نامه ای –

می آید - می شویم - می شوید - می آیم -
سُسرِه - گبوتر - سوارکار - پرستو - پروانه -
کوهستان - زندگی - آفتابی - فرزانه - فرشته
- شالیزار - دُرست کار - دیدنی - هوایی -
استکان - مهربان - چراگاه - مَنیژه - می
چرند - پژمُرده - آفرین - شاهنامه - پنجره -
هم دیگر - شب به خیر - مُسلمان - فُروشگاه
- پَریدم - می سازد - نانوایی - شیرینی -
تَشکُر - پیغمبر - تابستان - نوشتن - همیشه -
با آدب - دیگران - وسایل - فراموش -
کشاورز - برگشتن - چسبیده - خیابان -

پیروزی - شهیدان - گرامی - فکر کردن -
ستاره ای - مادر بزرگ - توانایی - می آورد -
مُرغابی - وزنه بردار - سلامتی - آدم برفی -
پیامبران - ستاره ها - نشسته است - تماشایی
- پراکنده - پرندگان - جانوران - آموزگار -
اره ماهی - مسافرت - مازندران - پاکیزه ای -
سلامتی - راه پیمایی - هر چه - می توانستیم -
استفاده کردن .

اکنون با هم می خوانیم

مَن دیگر با سَوَادِ هَسْتَم .

آن رود آب دارد .

این دَرَس آسان است .

مَن همه را دوست دارم .

بچه ها با هم بازی می کنند .

اسم مَن آزاده است .

مَن بستنی دوست دارم .

مَن به مدرسه می روم .

او با سَوَادِ است .

به به چه هوایی .

بچه های مدرسه ی ما بچه های خوبی هستند .

سارا دیروز در هوای گرم به خانه ما آمد.

آن گل زیبا بود .

آن پسر با ادب بود .

آن دختر زیبا بود .

به کسی که دارو می سازد دارو ساز می گویند .

شب ها نور ماه زمین را روشن می کند .

خرگوش هویج دوست دارد .

ماهی در آب زندگی می کند .

من به مدرسه رفتم .

من با بچه های مدرسه دوست شدم .

من با دوست خوبم سارا تمرین آواز کردم .

من همیشه به بزرگ ترها سلام می کنم .

مادرم از شیر پنیر درست می کند .

اگر به خانه مادر بزرگ بروم با بچه ها بازی می کنم زیرا من بازی کردن را دوست دارم .

پس از این با دوستانم به باغ آنبه نمی روم چون باغ آنبه دور است .

امروز چه روز خوبی بود . من به خانه مادر بزرگ رفتم و بازی کردم . هوا خیلی گرم بود .

اسم دوست من سارا است . سارا دختر زیبا و با هوشی است . من روزها با سارا بازی می کنم .

امروز خاله بهناز چند کتاب داستان برای ما آورد .

خاله بهناز به ما درس داد .

من و دوست خوبم امین آرزو داریم زود بزرگ شویم و به بچه ها درس بدهیم . ما می دانیم برای ساختن آینده باید کوشش زیادی انجام دهیم .

گروه دوم

بخوانیم

۱- ز مانند: زندان.

۲- ذ (ذال) مانند :

آذَر - لذَّت - آذان .

۳- ض (ضاد) مانند :

مَرِيض - وُضُو - رِضَا

۴- ظ (ظا) مانند:

ظُلْم - نَاطِم - نَظْم

۱- س مانند: ستاره.

۲- ص (صاد) مانند:

صاف - صَدَف - صدا - صَف - صابون - فَصل.

۳- ث (ثا) مانند:

مثل - كَثيف - آثر.

۱- ت مانند: تَلْفُن.

۲- ط (طا) مانند:

طول - طوطی - وَطَن

۱- ه مانند: هندوانه.

۲- (ح) ح مانند:

احساس - حرکت - حیوان

(خوا) گاهی (خا) خوانده می شود

خواهر - خواب - خواندن

ع
(عین)

ع صدای ا می دهد، مانند: انسان مانند: عید - مزرعه - باعث

عا صدای آ می دهد، مانند: آب مانند: عادت - شعار

ع صدای ا می دهد، مانند: ابر مانند: عمو - علی

۱- غ مانند: غلغلک.

۲- (قاف) ق مانند: أفاق - قاشق - بشقاب - چاق

خوانش

گذشته - قَدَم - ظُلْم - عَزِيْز -

دلپذير - حَيَاط - گذاشت - اَذَان - لَثه

- بَعْضِي - بُشْقَاب - حَلَزُون - نَاظِم -

صَف - مِي خَوَاهَنْد - طُوْطِي - مَبْعَث -

احساس - قَاشُق - حُوْض - وُضُو - باقى

- قُورِي - زَحْمَت - طُول - رِضَا -

حُوْله - حَضْرَت - نَظْم - چَاق - اَعْظَم

- قُرْآن - عید - خُدا حافظی - خواب

- صَدَف - خواهش - صدا - قَنَدان -

مَخْصُوص - انقلاب - صُورَت - صُبح

- مثل - مَرِیض - كَثِيف - اَثَر - آذَر -

ثُرَيَّا - صابون - باعث - ثانیہ -

خاطرات - لَذَّةٌ - وَطَن - طُولی -

حیوان - چاقو - حَق - خُوش حال -

صاف - حَیاط - حُوض - خواہر - قَنَد

- تَخْتِ خَوَابٍ - قَشَنَ قَشَنًا - بَخَوَانٌ -
تَعْدَادٌ - أُتِيقُ - عَلِيٌّ - عَمُوٌّ - مُوَاطَبَةٌ
- قَوِجٌ - جَمَعٌ - مُحَمَّدٌ - شُرُوعٌ -
خَوَابِيْدٌ - مَزْرَعَةٌ - قَائِقٌ - دُعَاٌ -
تَعْرِيفٌ - شُعَارٌ - مُعَلِّمٌ - عَادَاتٌ -
قَائِقٌ رَانَ - حَرَكَتٌ - فَصْلٌ - مَنْقَارٌ.

گروه دوم

بخوانیم و بنویسیم

۱- ز مانند: زندان.

۲- ذ (ذال) مانند:

گذشته - آذر - لذت - دلپذیر - گذاشت - آذان .

۳- ض (ضاد) مانند:

حوض - مریض - بعضی - وضو - رضا - حضرت

۴- ظ (ظا) مانند:

ظلم - ناظم - نظم - اعظم - مواظبت - خداحافظی .

۱- س مانند : ستاره .

۲- ص (صاد) مانند :

صاف - صدَف - صدا - صَف - مَخْصُوص - صَوْرَت -
صابون - فَصْل - صُبْح - مَعْصُومَه .

۳- ث (ثا) مانند :

مثل - كَثِيف - أَثَر - مَبْعَث - ثُرَيَّا - لَثَه - بَاعَث - ثَانِيَه .

۱- ت مانند : تلفن .

۲- ط (طا) مانند :

حَيَاط - خَاطِرَات - طُول - طُوطَى - وَطَن - طُولَى .

۱- ه مانند: هندوانه.

۲- (ح) ح مانند:

حَلَزُون - احساس - حَرَكَت - حیوان - حَق - خُوش حال
- مُحَمَّد - حُوله - زَحَمَت - خُداحافظی - حَیاط - حُوض -
مَحَل .

(خوا) گاهی (خا) خوانده می شود

خواهر - خواب - خواندن - تَخْت خواب - خواهش -
نمی خواستند - بخوان - می خواهند - خوابیدن .

ع صدای ا می دَهَد، مانند: انسان مانند= عید

عا صدای آ می دَهَد، مانند: آب مانند: دُعا

عَ صدای آ می دَهَد، مانند: ابر مانند: عَلی

علی - عزیز - عَمو - عَلف - عید - جَمع _ شروع -
 مَعصومه - مَزْرَعه - باعث - دُعا - تعداد - تَعْرِیف - شُعار -
 مُعَلِّم - اَعْظَم - عَادت - بَعَد - مَبْعَث .

۱- غ غ - مانند: غَلْغَلْک.

۲- ق (قاف) مانند:

قَنَادی - وَقتی - نَقَّاش - قَدَم - اِنْقِلَاب _ قَطَار - اُتاق - قایق
 - قایق ران - قاشُق - بُشْقَاب - قوری - چاقو - قَنَدان - قوچ
 _ قارچ - بَقَال - مَنقار - قُرآن - چاق - قَنَد _ باقی -
 قَشَنگ.

و

نُوكَ - دُو - مُوج - خُورَشِيد - رُوشَن - خُودَكَار -

خُوش آواز - نُوروز - خُوش حال .

تشديد

سَكَّة - دُكَان - نَجَّار - كَفَّاش - قَنَاد - نَقَّاش - تَشَكَّر

- آرَه - لَذَّت - آمَّا - أَوَّل - مُعَلِّم - ثُرَيَّا - أَلَلِه - غُصَّه -

مُدَّتِي - مُحَمَّد - مَكَّة - بَجَّه - چَلَّه - بَنَّا .

قرآن

قرآن ، کتاب خدای مهربان است . من دوست دارم قرآن بخوانم . قرآن کتاب دینی ما مسلمانان است . قرآن به ما یاد می دهد که راست گو و درستکار باشیم ، از کارهای بد دوری کنیم و با دیگران مهربان باشیم . گاهی از پدر و مادرم خواهش می کنم که درباره ی پیامبران خدا برای من کتاب بخوانند . برخی شب ها ، پدرم داستان هایی از قرآن برای من می گوید . من خواندن داستان را دوست دارم . مادرم می گوید : وقتی بزرگ شدی ، می توانی قرآن و کتاب های خوب دیگری را بخوانی و چیزهای زیادی یاد بگیری .

میهن ما

کشور ما ایران است . ایران میهن ماست . ما
میهن اسلامی خود را دوست داریم . کشور ما
بزرگ است و دریا ، کوهستان ها و دشت های
فراوان دارد . ما مردم کشور خود را دوست داریم .
مردم کشور ما هر جا باشند ، ایرانی هستند . ما
ایران و ایرانی را دوست داریم .

در بازار

دیروز در بازار بودیم . مادرم از فروشگاه ، پارچه ی گل دار قشنگی خریده بود . او در راه ، دگان ها را به من نشان می داد و می گفت : این جا ، نجاری است . نجار ، پنجره ، در و میز می سازد . این جا نانوايي است . آن جا کفّاشی است . سپس به یک قنادی رسیدیم . مادرم از قنادی شیرینی خرید . وقتی به خانه رسیدیم ، مادرم با آن پارچه ، چادر نماز قشنگی برای من دوخت . من از او خیلی تشکر کردم .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوالات زیر را از دانش آموزان می پرسیم

۱_ مادر پارچه ی چادر نماز را از کجا خرید ؟

۲_ مادر چه جاهایی را به دخترش نشان داد ؟

۳_ مادر از کجا شیرینی خرید ؟

بگرد و پیدا کن

_ کلماتی که تشدید دارند را در متن بالا پیدا کن

_ پوشیدنی ها و خوردنی ها را در متن بالا پیدا کن

صدای موج

آیا تا کنون دریا را دیده‌ای؟ دریا بسیار زیبا و تماشایی است. آسمان صاف و آبی دریا خیلی دیدنی است. صدف‌های سفید در کنار دریا، این‌جا و آن‌جا پراکنده است. صدای موج دریا به گوش می‌رسد. پرندگان دریا، ماهی‌های ریز و درشت را شکار می‌کنند. جانورانی مانند نهنگ، کوسه، ارّه ماهی و هشت پا، مخصوص دریا هستند.

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوال زیر را از دانش آموزان می‌پرسیم

— چه جانورانی مخصوص دریا هستند؟

سفر دلپذیر

زنگ آخر بود . خانم آموزگار پرسید : کدامیک از شما تابستان گذشته به مسافرت رفته اید ؟ آذر دست بلند کرد و گفت : اجازه ؟ تابستان گذشته با پدر ، مادر و برادرم به مازندران رفتیم . از دیدن جنگل ها ، چشمه ها ، کوه ها و شالیزارها لذت بردیم . آن جا هوای خوب و دلپذیری داشت . برادرم گفت : کاش می توانستم هرچه را که می بینم ، بنویسم . مادرم گفت : وقتی به مدرسه بروی ، نوشتن را یاد می گیری ، اما تا آن زمان ، هرچه را دیده ای ، نقاشی کن .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوال زیر را از دانش آموزان می پرسیم

آذر به همراه چه کسانی به مازندران رفت ؟

علی و معصومه

علی و معصومه بچه‌های با ادب و پاکیزه‌ای هستند. آن‌ها همیشه به دیگران سلام می‌کنند. وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند، اول در می‌زنند. برای استفاده کردن از وسایل دیگران، از آن‌ها اجازه می‌گیرند. وقتی معلم درس را شروع می‌کند، خوب به آن گوش می‌دهند. بعد از درس، وسایل خود را جمع می‌کنند. بچه‌های با ادب و تمیز، پیش خدا و همه کس عزیز هستند.

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوال زیر را از دانش آموزان می‌پرسیم

— علی و معصومه وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند چه می‌کنند؟

مثل خورشید

شب‌ی مهتابی بود . من و پدرم به آسمان نگاه می‌کردیم . پدرم گفت : تریا جان ، آیا می‌دانی چه چیزی باعث روشن شدن زمین می‌شود ؟ من چند ثانیه فکر کردم و گفتم : نور ماه . پدر گفت : آفرین دخترم ! نور ماه در شب ، مثل نور خورشید در روز ، باعث روشن شدن زمین می‌شود . من آن شب مهتابی را فراموش نمی‌کنم .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوال زیر را از دانش آموزان می‌پرسیم

— چه چیزهایی باعث روشن شدن زمین می‌شود ؟

حَلَزُون

آیا حَلَزُون دیده ای ؟ حَلَزُون ها بدنی نرم دارند . بیشتر آن ها ، یک صدف دارند که به پشت شان چسبیده است . هر وقت حَلَزُون احساس ترس می کند ، همه ی بدنش را داخل این صدف می برد . حلزون خیلی آرام حرکت می کند و هنگام حرکت سر و بدنش از صدف بیرون است . صُبح ها اگر کنار سبزه ها و مزرعه ها قدم بزنی ، تعداد زیادی حلزون می بینی . حلزون وقتی حرکت می کند ، اثرش روی زمین یا هرچیز دیگر باقی می ماند . برای همین است که به آسانی ، راه برگشتن را پیدا می کند . آیا می دانی که به حلزون ، " حیوان خانه به دوش " می گویند ؟

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوالات زیر را از دانش آموزان می پرسیم

_ بدن حلزون چگونه است ؟

_ وقتی حلزون می ترسد ، به کجا می رود ؟

_ حلزون چگونه راه برگشت خود را پیدا می کند ؟

رضا

صدای اذان را از مسجد شنیدم . همراه پدرم
به مسجد رفتم . کنار حوض ، وضو گرفتم .
وقتی داخل مسجد شدیم ، مردم نشسته بودند
. دوستم رضا نبود . پدرش را دیدم . به او
سلام کردم و پرسیدم : چرا امروز رضا نیامده
است ؟ پدرش گفت : رضا مریض است . من و
پدرم برای سلامتی رضا دعا کردیم . بعد از
نماز ، از پدرم اجازه گرفتم و به دیدن رضا
رفتم .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوال زیر را از دانش آموزان می پرسیم

_ صدای اذان از کجا به گوش می رسد ؟

خاطرات انقلاب

کلاس ها و حیاط مدرسه را برای جشن آماده کرده بودند .
ما در حیاط ، صف بسته بودیم و مدیر ، خاطرات روزهای
انقلاب را تعریف می کرد . او می گفت : شما آن روزها به
دنیا نیامده بودید . مردم ما به رهبری امام خمینی ، به
خیابان ها آمدند و راه پیمایی کردند . آن ها شعار می دادند :
الله اکبر ، خمینی رهبر . شاه ، امام را از مردم دور کرده
بود . مردم شاه را نمی خواستند . طولی نکشید که شاه
از ایران فرار کرد . امام خمینی به وطن آمد ، آن روز ،
دوازدهم بهمن بود . از دوازدهم تا بیست و دوم بهمن ،
که روز پیروزی انقلاب اسلامی است ، ده روز است که به
آن " دهه ی فجر " می گویند . ما هر سال ، دهه ی
فجر را جشن می گیریم و یاد امام خمینی و شهیدان
انقلاب اسلامی را گرامی می داریم .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوال زیر را از دانش آموزان می پرسیم

_ انقلاب اسلامی در چه روزی پیروز شد ؟

لاک پشت و مرغابی ها

دو مرغابی و یک لاک پشت ، در کنار آبگیری زندگی می کردند . با گرم شدن هوا ، آبگیر هم خشک شد . مرغابی ها مجبور شدند از آن جا بروند . لاک پشت گفت : من هم با شما می آیم . مرغابی ها گفتند : تو که نمی توانی مثل ما پرواز کنی . لاک پشت غمگین شد . مرغابی ها با هم فکر کردند تا راهی پیدا کنند . روز بعد ، کلاغ و جغد دیدند که دو مرغابی چوبی را به منقار گرفته اند و لاک پشتی را با خود می برند . آن ها جیغ زدند و گفتند : لاک پشت شده پرنده ! مرغابی ها به لاک پشت گفته بودند که در راه ، هرکس هرچه گفت ، گوش نکند و جواب ندهد . او مدتی ساکت ماند و بعد فریاد زد : " پریدم که پریدم ! " اما تا دهانش را باز کرد ، از بالا به زمین افتاد .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوالات زیر را از دانش آموزان می پرسیم

— چرا لاک پشت از بالا به زمین افتاد ؟

— مرغابی ها وقتی که می خواستند پرواز کنند به لاک پشت چه گفتند ؟

پیامبر مهربان

پیامبر ما ، حضرت محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) در شهر مکه به دنیا آمد . روزی که پیغمبر (ص) به دنیا آمد ، مادرش آمنه خیلی خوش حال شد . پیامبر اعظم (ص) از همان کودکی بسیار مهربان بود اما در برابر ظلم و بدی هرگز آرام نمی نشست و با آن مبارزه می کرد .

یک شب در کوه ، صدای فرشته ای را شنید که به او می گفت : بخوان به نام پروردگارت . روزی که حضرت محمد (ص) به پیامبری رسید ، روز مَبْعَث نام دارد . ما مسلمانان ، این روز را جشن می گیریم .

پس از خوانش متن بالا سوالاتی از قبیل سوالات زیر را از دانش آموزان می پرسیم

— پیامبر (ص) در چه شهری به دنیا آمد ؟

— روز مبعث چه روزی است ؟

چهار فصل

هر سال چهار فصل دارد : بهار ، تابستان ، پاییز و زمستان . در بهار هوا کم کم گرم می شود . برف کوه ها آب می شود . درختان برگ و شکوفه می دهند . عید نوروز ، روز اوّل بهار است . آیا می دانی ماه های فصل بهار چه نام دارند ؟ پس از بهار ، نوبت تابستان است . در این فصل ، کشاورزان گندم و جو را درو می کنند . بچه ها شنا کردن در تابستان را دوست دارند . حالا بگو نام ماه های فصل تابستان چیست ؟ پاییز ، فصل سوم سال است . برگ بعضی درختان زرد می شود و می ریزد . مهر ، ماه اوّل فصل پاییز است . در این ماه ، مدرسه ها باز می شود . آیا می دانی نام ماه های فصل پاییز چیست ؟ آخرین فصل سال ، زمستان است . زمستان را با برف و سرما می شناسیم . آیا نام ماه های این فصل را می دانی راستی ، درباره ی آفریننده ی این همه زیبایی ها فکر کرده ای ؟

نیایش

ای خدای مهربان ، تو را شکر می کنیم که به ما توانایی دادی تا خواندن و نوشتن را یاد بگیریم . خدایا ، از آموزگار خوب خود ، سپاس گزاریم که به ما خواندن ، نوشتن و درست فکر کردن را یاد می دهد . از پدر و مادر دل سوز خود ، سپاس گزاریم که برای بزرگ کردن ما زحمت فراوان می کشند . خدایا امروز که آخرین درس کتاب را می خوانیم ، بسیار خوش حالیم که می توانیم داستان های شیرین و کتاب های آموزنده بخوانیم .